

Оксана Степанівна Прокопишинканд. екон. наук, доц.
ORCID 0000-0002-7027-3499,

Львівський національний університет природокористування,

Наталія Валеріївна Трушкінаканд. екон. наук, ст. дослідник
ORCID 0000-0002-6741-7738
e-mail: nata_tru@ukr.net,**Тетяна Володимирівна Сербіна**аспірантка
e-mail: egsinfo@ukr.net,

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ

ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Постановка проблеми. Розвиток аграрного сектору є одним із пріоритетів державної політики України. Цей вид економічної діяльності є експортоорієнтованим і має велике значення у продовольчій безпеці у контексті забезпечення національної безпеки [1-4]. І особливої актуальності ці питання набувають у сучасних умовах військових дій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел показує, що вченими (О. Акименко, А. Баскаков, І. Бережнюк, С. Борох, І. Волкова, В. Ганін, О. Гребельник, С. Денисенко, М. Дідківський, Г. Дугінець, О. Єрмакова, О. Калініна, Ю. Козак, І. Кононов, Т. Кулаковська, Н. Логвінова, В. Ляшенко, Ю. Орловська, Н. Осадча, О. Новіков, О. Павлов, П. Пашко, Л. Пісьмаченко, Н. Пригула, М. Реслер, О. Романовський, Т. Садридін, В. Самофатова, Л. Федорець, Л. Швайка, О. Шкурупій) розглядаються різноманітні аспекти зовнішньоекономічної діяльності підприємств різної галузевої приналежності.

На підставі встановлено, що вчені-економісти та фахівці-практики [5-16] розуміють під цим поняттям систему; вид господарської діяльності; розвиток міжнародних економічних відносин; процес трансформації; механізм; форму міжнародної торгівлі; сукупність зовнішньоекономічних зв'язків тощо.

Як правило, зовнішньоекономічна діяльність трактується як: система міжнародних економічних відносин; діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності; розвиток економічних відносин між країнами; процес трансформації міжнародних економічних відносин; багатомірна цілісна система господарювання; один з аспектів зовнішньоекономічних зв'язків; можливість одержання валютної виручки від експорту; певна система господарської та виробничої діяльності; заходи та дії з реалізації зовнішньоекономічних зв'язків; сукупність виробничо-господарських, організаційно-економічних та комерційних функцій, які забезпечують обмін продукцією в матеріально-речовій формі; сукупність зовнішньоекономічних зв'язків між країнами; форма торговельно-економічної міжнародної діяльності держави; сфера господарської діяльності; механізм зовнішньоекономічних зв'язків.

Багато уваги науковці (О. Акименко, Д. Васильківський, М. Домаскіна, К. Зайцева, А. Крисоватий, Д. Кузьміна, А. Остапенко, Т. Повод, І. Смирнов, І. Хільчевська, О. Яременко та інші) приділяють формуванню логістичних підходів до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємств. У наукових джерелах [17-27] використовується такий понятійно-категоріальний апарат, як міжнародний бізнес; міжнародна торгівля; міжнародні економічні відносини; глобальна логістика; глобальний логістичний менеджмент; міжнародна логістика; єврологістика; логістика зовнішньоекономічної діяльності; митна логістика; експортно-імпортна логістика; логістика у міжнародному бізнесі; міжнародна логістична діяльність; зовнішньоекономічна логістична діяльність; логістика для міжнародних компаній; глобальне управління ланцюгами постачань; менеджмент міжнародних торговельних операцій; митне та логістичне регулювання в системі міжнародних економічних відносин тощо.

Виявлено, що більшість науковців [28-35] митну логістику трактують як об'єкт наукових досліджень; специфічну сферу логістики; практичну діяльність.

Аналіз літератури (І. Бабій, І. Гой, О. Зборовська, Я. Олійник, Р. Сивак, І. Смирнов, І. Стеценко, О. Трилід, Н. Тюріна, О. Хмелевський, Б. Холод, І. Ярова та інші) показує, що не існує єдиного теоретичного підходу до терміна «міжнародна логістика». У результаті дослідження встановлено, що здебільшого науковці розглядають міжнародну логістику як планування, організацію, контроль і управління рухом потоків (матеріальних, фінансових, інформаційних та ін.), які перетинають національні кордони, від точки їх виникнення до кінцевого споживача у просторі і часі.

На основі методів угруповань і класифікації умовно систематизовано підходи до трактування міжнародної логістики [36-42], які запропоновано різними науковими школами, за такими групами: основа глобальної логістики; чинники розвитку глобалізації світової економіки; функціональна сфера логістики; наука про управління; процес управління; функції управління; мистецтво управління потоками; метод управління потоками; стратегічне управління міжнародним ланцюгом поставок.

Незважаючи на широке коло наукових досліджень з обраної теми, багатоаспектність і дискусійність окремих питань потребують проведення подальших розробок. І особливо вирішення даної проблеми актуалізується на сучасному етапі у період збройної агресії росії проти України унаслідок виникнення значних проблем організації зовнішньоекономічної логістичної діяльності підприємств агропромислового комплексу через блокування морських портів.

У зв'язку з цим, **метою даної статті** є дослідження сучасних викликів, загроз, тенденцій і бар'єрів при організації міжнародної логістичної діяльності аграрних підприємств в умовах війни.

Вклад основного матеріалу дослідження. Агропромисловий комплекс визнано одним із стратегічних секторів національної економіки, у якому у довоєнний період формувалося у середньому 10,8% валової доданої вартості й 9,3% загальноукраїнського ВВП.

За інформаційно-аналітичними матеріалами Державної служби статистики України, обсяг експортних поставок зернових культур збільшився за 2010-2021 рр. у 5,04 раза; продуктів рослинного походження – у 3,93 раза; жирів та олії – у 2,7 раза; продуктів тваринного походження і живих тварин – у 1,75 раза (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка обсягу експортних поставок вітчизняної сільськогосподарської продукції, млн дол. США

Роки	Назва сільськогосподарської продукції			
	Живі тварини; продукти тваринного походження	Продукти рослинного походження	у тому числі: зернові культури	Жири та олії тваринного або рослинного походження
2010	770,8	3949,9	2447,1	2605,0
2011	935,0	5514,5	3604,5	3380,8
2012	959,2	9173,1	6970,4	4184,6
2013	1083,1	8849,1	6351,7	3497,4
2014	1014,5	8736,1	6544,1	3822,0
2015	823,4	7971,5	6057,5	3299,8
2016	775,0	8093,7	6073,9	3963,0
2017	1108,8	9215,7	6501,1	4605,7
2018	1210,6	9886,1	7240,6	4496,5
2019	1277,0	12914,5	9633,3	4732,2
2020	1188,2	11883,2	9410,7	5746,9
2021	1345,3	15538,3	12343,9	7037,3

Джерело: складено за інформаційно-аналітичними матеріалами Державної служби статистики України.

За цей період частка експортних поставок продуктів рослинного походження зросла у товарній структурі зовнішньої торгівлі України на 15 відсоткових пункти (з 7,8 до 22,8%); зернових культур – на 13,3 в.п.

(з 4,8 до 18,1%); жирів та олії – на 5,2 в.п. (з 5,1 до 10,3%); продуктів тваринного походження і живих тварин – на 0,5 в.п. (з 1,5 до 2,0%) (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка частки експортних поставок сільськогосподарської продукції у товарній структурі зовнішньої торгівлі України, %

Роки	Назва сільськогосподарської продукції			
	Живі тварини; продукти тваринного походження	Продукти рослинного походження	у тому числі: зернові культури	Жири та олії тваринного або рослинного походження
2010	1,52	7,78	4,82	5,13
2011	1,38	8,16	5,33	5,00
2012	1,42	13,53	10,28	6,17
2013	1,74	14,20	10,19	5,61
2014	1,88	16,21	12,14	7,09
2015	2,16	20,91	15,89	8,65
2016	2,13	22,26	16,70	10,90
2017	2,56	21,30	15,03	10,65
2018	2,56	20,89	15,30	9,50
2019	2,55	25,80	19,25	9,45
2020	2,42	24,16	19,13	11,68
2021	1,98	22,82	18,13	10,34

Джерело: складено за інформаційно-аналітичними матеріалами Державної служби статистики України.

Як показує аналіз, обсяг імпорتنних поставок зернових культур збільшився у 2021 р. порівняно з 2010 р. на 14,2%; продуктів рослинного походження – на

39,5%; продуктів тваринного походження і живих тварин – на 30,8%. Обсяг імпорتنних поставок жирів та олії, навпаки, скоротився на 1,6% (табл. 3).

При цьому слід зазначити, що питома вага імпортованих поставок сільськогосподарської продукції у товарній структурі зовнішньої торгівлі України є несуттєвою. Частка імпорту продуктів рослинного походження становила в 2021 р. 2,93% (у 2010 р. –

2,53%); живих тварин і продуктів тваринного походження – 2,19% (у 2010 р. – 2,02%); жирів та олії – 0,61% (у 2010 р. – 0,75%); зернових культур – 0,23% (у 2010 р. – 0,24%) (табл. 4).

Таблиця 3

Динаміка обсягу імпортованих поставок української сільськогосподарської продукції, млн дол. США

Роки	Назва сільськогосподарської продукції			
	Живі тварини; продукти тваринного походження	Продукти рослинного походження	у тому числі: зернові культури	Жири та олії тваринного або рослинного походження
2010	1216,7	1526,9	145,4	451,6
2011	1008,3	1774,3	219,5	468,6
2012	1681,3	2366,1	248,9	406,2
2013	1850,4	2607,6	306,5	403,3
2014	1124,1	2031,6	366,6	301,7
2015	548,2	1146,2	154,7	182,3
2016	626,3	1284,8	148,8	246,0
2017	731,5	1368,0	176,8	266,6
2018	918,0	1529,2	191,1	267,4
2019	1071,5	1794,6	180,8	253,3
2020	1258,1	1989,3	178,9	280,4
2021	1591,7	2129,6	166,1	444,2

Джерело: складено за інформаційно-аналітичними матеріалами Державної служби статистики України.

Таблиця 4

Динаміка частки імпортованих поставок сільськогосподарської продукції у товарній структурі зовнішньої торгівлі України, %

Роки	Назва сільськогосподарської продукції			
	Живі тварини; продукти тваринного походження	Продукти рослинного походження	у тому числі: зернові культури	Жири та олії тваринного або рослинного походження
2010	2,02	2,53	0,24	0,75
2011	1,24	2,19	0,27	0,58
2012	2,02	2,85	0,30	0,49
2013	2,44	3,44	0,40	0,53
2014	2,07	3,73	0,67	0,55
2015	1,46	3,06	0,41	0,49
2016	1,60	3,27	0,38	0,63
2017	1,47	2,76	0,36	0,54
2018	1,61	2,67	0,33	0,47
2019	1,76	2,95	0,30	0,42
2020	2,32	3,66	0,33	0,52
2021	2,19	2,92	0,23	0,61

Джерело: складено за інформаційно-аналітичними матеріалами Державної служби статистики України.

В Україні спостерігається тенденція скорочення обсягів інвестування розвитку сільського господарства (табл. 5). За 2010–2019 рр. обсяг прямих інвестицій з країн світу у розвиток вітчизняного сільського господарства зменшився на 24,7% або з 719,5 до 542,1 млн дол. США, а їх частка у загальному обсязі прямих інвестицій за всіма видами економічної діяльності – з 1,59 до 1,51%. Обсяг прямих інвестицій з України у розвиток сільського господарства різних країн світу знизився у 2019 р. порівняно з 2013 р. на 8,9% або з 19 до 17,3 млн дол. США, а їх питома вага у загальному обсязі прямих інвестицій за всіма видами економічної діяльності була незначною і становила лише 0,28%.

Варто наголосити, що на даному етапі організація зовнішньоекономічної логістичної діяльності аграрних

Таблиця 5

Прямі інвестиції з країн світу в економіці України, млн дол. США

Роки	Загальний обсяг прямих інвестицій	У тому числі з країн ЄС
2010	45370,0	36969,1
2011	48197,6	39268,9
2012	51705,3	41132,3
2013	53704,0	41032,8
2014	38356,8	29308,0
2015	32122,5	24982,8
2016	31230,3	23425,7
2017	31606,4	24145,2
2018	32905,1	25972,3
2019	35809,6	28289,3

Джерело: складено за інформаційно-аналітичними матеріалами Державної служби статистики України.

підприємств потребує кардинальних змін. Це обумовлено, у першу чергу, блокуванням вітчизняних чорноморських портів. У довоєнний період 90% обсягу поставок зернових та олійних культур експортувалося за допомогою морської інфраструктури. Але на сьогодні відбувається перенаправлення вантажів на порти країн ЄС. Водночас такий обсяг експортних поставок ці порти обробити не в змозі, тому частину відправлень продукції необхідно здійснювати через західні кордони залізничним та автомобільним транспортом.

За експертними оцінками Міністерства аграрної політики та продовольства України, через війну втрачено понад 30% посівів або 5 млн га. У зв'язку з цим недоотримана виручка аграрного бізнесу становитиме 5-7 млрд дол. США. Тваринництво знищено на 15%, що складатиме приблизно 2 млрд дол. США збитків. У портах України заблоковано понад 90 млн т зерна. За березень 2022 р. вітчизняний аграрний сектор втратив у реальних цінах 2,5 млрд дол. США. Загальні збитки від війни у сфері сільського господарства оцінюються приблизно у 15 млрд дол. США. Згідно з розрахунками Центру економічної стратегії, обсяги експортних поставок сільськогосподарської продукції скорочено у 4 рази. За даними Української зернової асоціації, обсяг експорту зернових знижено у 6 разів (з 6 до 1 млн т на місяць).

Все це призвело до проблем організації міжнародної логістичної діяльності аграрних підприємств, серед яких:

зниження обсягів експортних поставок сільськогосподарської продукції через блокування морських портів (наприклад, за даними Української зернової асоціації, обсяг експорту зернових скоротився у 6 разів – з 6 до 1 млн т на місяць);

порушення ланцюгів постачання продовольства; неналежне виконання умов зовнішньоекономічних контрактів;

збільшення трансакційних витрат і на логістику; загрози втрати частини врожаю 2021/2022 маркетингового року;

зменшення фінальних показників врожаю та рівня продовольчої безпеки;

дефіцит палива через знищення паливних складів і складну транспортну логістику;

недостатньо ефективне використання інструментарію маркетингового менеджменту у процесі розподілу агропродукції до кінцевого споживача [43; 44], а також мережевого підходу до управління партнерськими взаємовідносинами зі споживачами [45] у системі логістичного менеджменту;

обмежений обсяг прямих інвестицій у формування й функціонування відповідної логістичної інфраструктури (термінали, складські комплекси, розподільчі центри, кластерні утворення).

Крім цього, слід відмітити, незважаючи на здійснені позитивні кроки для полегшення перетину кордону між Україною та ЄС, з українського боку тисячі вагонів і вантажівок чекають на митне оформлення. Наприклад, за даними Європейської комісії, середній час очікування для вагонів становить 16 діб, а подекуди й 30 діб. При цьому вітчизняні вагони несумісні з більшістю залізничних мереж країн Євросоюзу через різну ширину колій. А тому продукцію часто доводиться перевозити вантажівками.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що, незважаючи на виклики і загрози,

які пов'язані з агресією росії проти України, органи державної влади і місцевого самоврядування здійснюють значну роботу для вирішення актуальних логістичних проблем аграрної галузі у зовнішній торгівлі з метою забезпечення національної та світової продовольчої безпеки.

Для більш дієвої і своєчасної адаптації і трансформації експортних можливостей для виробників аграрної продукції в умовах війни органи публічної влади (відповідні Комітети Верховної Ради України, Міністерство економіки України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство інфраструктури України) активно залучають міжнародних експертів, представників Торгово-промислової палати України, Державної установи «Офіс з розвитку підприємництва та експорту», фахівців аграрного бізнесу.

Загальними зусиллями розробляють альтернативні логістичні маршрути для постачання вітчизняної сільськогосподарської продукції за кордон; визначаються нові правила, інституції, можливості для експорту, механізми і спеціальні митні режими транзиту; здійснюється пошук партнерів; усуваються додаткові заходи контролю за органічною продукцією з України, які впроваджувалися у 2015-2021 рр.; формуються стратегічні програми державної підтримки аграрної галузі у питаннях зовнішньої торгівлі. Наприклад, Міністерство економіки України обговорює з представниками міністерств різних європейських країн низку альтернативних варіантів щодо комбінованих маршрутів і можливості скасування мита і квот на український експорт, у тому числі аграрної продукції.

За підрахунками Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО), для фінансової підтримки розвитку українського аграрного сектору необхідно 115,4 млн дол. США.

Необхідно відмітити, що задля вирішення існуючих проблем експорту сільськогосподарської продукції Європейською комісією розроблено План дій «Шляхи солідарності ЄС-Україна». Він передбачає альтернативні логістичні маршрути для організації експортних поставок агропродукції з України з використанням усіх видів транспорту, тобто на засадах мультимодальності та екологічності. Цей програмний документ містить низку таких кроків:

1) надання учасниками європейського ринку додаткових суден і вантажівок; створення логістичної платформи задля узгодження попиту, пропозицій і запитів, налагодження контактів, встановлення контактних пунктів за принципом «єдиного вікна»;

2) збільшення пропускної здатності транспортних мереж і перевантажувальних терміналів;

3) прискорення митних процедур і перевірок на кордоні між Україною та Європейським Союзом;

4) тимчасове зберігання товарів на території ЄС;

5) збільшення потужностей інфраструктури експортних коридорів і покращення сполучення між Україною та ЄС у середньостроковій перспективі.

Одним із пріоритетних напрямів усунення існуючих бар'єрів, що перешкоджають ефективній організації зовнішньоекономічної логістичної діяльності, має стати активізація мережевої взаємодії та партнерських взаємовідносин на основі створення агрокластерних структур [46-49], об'єднання дрібним фермерським господарствам для належного виконання контрактів (кооперація), а також спільної діяльності в аграрній

сфері двох або більше компаній і різних груп стейкхолдерів для досягнення загальної мети і синергетичного ефекту (колаборація).

Перспективи подальших досліджень полягають в аналізі й узагальненні існуючих теоретичних підходів до визначення змісту понять «зовнішньоекономічна логістична діяльність», «експортний потенціал», «експортна стратегія» з урахуванням специфіки функціонування аграрних підприємств; розроблення рекомендацій з відновлення конкуренто-спроможності аграрного сектору України у післявоєнний період з урахуванням впливу публічного управління.

Список використаних джерел

1. Пушак Я. Я. Розвиток вітчизняного АПК як інструмент формування продовольчої безпеки держави. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Сер.: *Менеджмент та підприємництво в Україні*. 2011. № 720. С. 395-400.
2. Dźwigoł H., Dźwigoł-Barosz M., Zhyvko Z., Miśkiewicz R., Pushak H. Evaluation of the energy security as a component of national security of the country. *Journal of Security and Sustainability*. 2019. Vol. 8. No. 3. P. 307-317. DOI: [https://doi.org/10.9770/jssi.2019.8.3\(2\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2019.8.3(2)).
3. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення: монографія / М. Ф. Криштанович, Я. Я. Пушак, М. І. Флейчук, В. І. Франчук. Львів: Сполом, 2020. 418 с.
4. Pushak Y., Lagodiienko V., Basiurkina N., Nemchenko V., Lagodiienko N. Formation the system for assessing the economic security of enterprise in the agricultural sector. *Business: Theory and Practice*. 2021. Vol. 22. No. 1. P. 80-90.
5. Ліпич Л. Г., Фатенюк-Ткачук А. О. Формування стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності машинобудівних підприємств: монографія. Луцьк: Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 220 с.
6. Шмиголь Н. М., Павлюк Т. С. Проблемні питання розвитку зовнішньоекономічної діяльності України. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 3. С. 118-121.
7. Хоменко Т. Ю., Круш П. В. Методичні підходи до оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. № 11. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102593>.
8. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин і зовнішньоекономічні зв'язки України: колективна монографія / В. М. Фомішина, А. В. Рибчук, В. В. Зінченко та ін.; за ред. В. М. Фомішиної. Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. 340 с.
9. Бугас В. В., Казімірова О. В. Сутність, види та особливості розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств електроенергетики в національній економіці України. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.12.75>.
10. Тарасюк Г. М., Горшкова Л. О. Підходи до вирішення проблем зовнішньоекономічної діяльності підприємств України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 21. С. 412-415.
11. Експортно-імпорتنі операції / Я. В. Белінська, О. В. Коляда, М. І. Назаров та ін. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2018. 254 с.
12. Акименко О. Ю. Теоретична концептуалізація зовнішньоекономічної діяльності як вагомого фактору економічної стабілізації держави. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38-1. С. 37-42.
13. Дідух С. М. Зовнішньоекономічна діяльність вертикально інтегрованих агропромислових холдингів в умовах євроінтеграції. *Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір*: монографія / за ред. О. І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2019. С. 58-67.
14. Рахман М. С., Євтушенко В. А., Рудас Д. С. Зовнішньоекономічна діяльність України з країнами ЄС. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 47. С. 39-44. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure47-7>.
15. Козак Ю., Сукач О., Бурлаченко Д. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 268 с.
16. Кононов І. І. Сутність зовнішньоекономічної діяльності як об'єкта облікового моделювання. *Бізнес Інформ*. 2020. № 5. С. 79-86. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-79-86>.
17. Смирнов І. Г., Хільчевська І. Г. Логістика у зовнішньоекономічній діяльності. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності / за ред. І. І. Дахна. Київ: Центр учбової літератури, 2009. С. 65-150.
18. Холод Б., Зборовська О. Глобалізація як фактор впливу на процеси логістичного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2014. № 2(17). С. 261-270.
19. Банзекуливахо Ж. М. Международная логистика. Полоцк: Б.и., 2014. 124 с.
20. Тюріна Н. М., Гой І. В., Бабій І. В. Логістика. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 392 с.
21. Сивак Р. Б. Глобальна логістика у забезпеченні сталого розвитку світового господарства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: *Економіка і менеджмент*. 2015. Вип. 13. С. 26-29.
22. Стеценко І. До питання сутності сучасної міжнародної логістики. *Ринок цінних паперів України*. 2016. № 7-8. С. 53-57.
23. Лебединська О. І. Особливості міжнародної логістики в умовах глобалізації. *Вісник Харківського національного аграрного університету*. Сер.: *Економічні науки*. 2017. № 3. С. 195-201.
24. Шевченко І. В. Світовий досвід ефективного здійснення логістичних процесів на підприємствах. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 16. С. 520-524.
25. Малащук Д. В., Гринчак Н. А. Вплив системи інтегрованої міжнародної логістики на формування глобального логістичного менеджменту. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 13. С. 22-25.
26. Козак Ю. Г., Моїсєєв Д. С. Сутність та особливості міжнародної логістики. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/283.pdf> (дата звернення: 23.12.2021).
27. Хмелевський О. В. Міжнародна логістика у ключових трендах її розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 38. С. 61-67. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure38-10>.
28. Смирнов І. Г. Митна логістика: компонентна структура. *Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки*. 2007. № 2. С. 160-168.

29. Пономарьова Н. В., Столяр Т. В. Аналіз логістичної організації процесу митної переробки вантажів. *Вестник ХНАДУ*. 2008. № 41. С. 119-122.
30. Смирнов І. Г. Митна логістика: картографічний аспект. *Часопис картографії*: зб. наук. пр. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. Вип. 1. С. 168-187.
31. Гужевська Л. А. Митна логістика: сьогодення та перспективи. *Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія*. 2011. Вип. 8. С. 34-37.
32. Зайцева К. В. Митна логістика як передумова інтеграції України у світову логістичну систему. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2012. № 38. С. 11-12.
33. Jablonskis A., Petersone M., Ketners K. Insights into the definition of customs logistics. *Intellectual Economics*. 2019. URL: https://www.researchgate.net/publication/330842477_Insights_into_the_definition_of_customs_logistics (дата звернення: 07.02.2022).
34. Остапенко А. С., Повод Т. М. Управління ефективністю та митними ризиками в логістичних процесах зовнішньоекономічної діяльності. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Вип. 1(24). С. 221-228. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.24-33>.
35. Яременко О. Ф. Митна логістика: поняття, функції, особливості. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. Т. 1. № 6. С. 32-36. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-300-6-5>.
36. Лященко В. І., Осадча Н. В., Трушкіна Н. В. Інституційні умови підвищення ефективності використання транзитного потенціалу Придніпровського економічного району. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 34. С. 137-146. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-34-23>.
37. Прокопишин О. С. Розроблення прогнозів експортно-імпорتنних операцій у системі зовнішньоекономічної діяльності. *Управління економікою: теорія та практика. Чумаченківські читання*: зб. наук. праць / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2020. С. 252-260. DOI: <https://doi.org/10.37405/2221-1187.2020.252-260>.
38. Осадча Н. В., Трушкіна Н. В. Генезис понять «транзитний потенціал регіону» і «митний режим транзиту» у міжнародній логістиці. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 52. С. 9-19. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure52-2>.
39. Трушкіна Н. Логістична система: до питання термінології. *Věda a perspektivy*. 2022. № 3(10). Str. 84-96. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-3\(10\)-84-96](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-3(10)-84-96).
40. Трушкіна Н. В., Сербіна Т. В. Міжнародна логістична діяльність у структурі зовнішньої торгівлі України: бар'єри, загрози та виклики. *Moderní aspekty vědy: XX. Díl mezinárodní kolektivní monografie. Česká republika, Jesenice: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.*, 2022. Str. 611-623.
41. Trushkina N. Conceptual approaches to determining the economic essence of the logistics system category. *Theoretical Foundations in Economics and Management: Collective monograph*. Boston: Primedia eLaunch, 2022. P. 107-115. DOI: <https://doi.org/10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.2.3.2>.
42. Трушкіна Н., Сербіна Т. Міжнародна логістика у системі зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2022. Vol. 1. No. 3. P. 101-114. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20220103.7>.
43. Гнатишин Л. Б., Трушкіна Н. В. Цифрова трансформація системи управління логістичною діяльністю аграрних підприємств. *Бізнес Інформ*. 2021. № 12. С. 98-107. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-12-98-107>.
44. Hnatyshyn L., Prokopyshyn O., Trushkina N. Transformation of marketing activity of agricultural enterprises in the digital economy: theoretical aspects. *Digitalization and Information Society. Selected Issues: Monograph 53 / Edited by A. Ostenda, T. Nestorenko*. Katowice: Publishing House of University of Technology, 2022. P. 361-372.
45. Trushkina N., Prokopyshyn O., Dranus L. Customer relationship management in the system of logistics administration at agricultural enterprises. *Security management of the XXI century: national and geopolitical aspects: collective monograph*. Iss. 4 / in edition D. Diachkov; Poltava State Agrarian University. Prague: Eastern European Center of the Fundamental Researchers, Nemoros s.r.o., 2022. P. 190-196.
46. Trushkina N., Dzwigol H., Kwilinski A. Cluster model of organizing logistics in the region (on the example of the economic district "Podillya"). *Journal of European Economy*. 2021. Vol. 20. No. 1. P. 127-145. DOI: <https://doi.org/10.35774/jee.2021.01.127>.
47. Liashenko V., Ivanov S., Trushkina N. A Conceptual Approach to Forming a Transport and Logistics Cluster as a Component of the Region's Innovative Infrastructure (on the Example of Prydniprovsky Economic Region of Ukraine). *Virtual Economics*. 2021. Vol. 4. No. 1. P. 19-53. DOI: [https://doi.org/10.34021/ve.2021.04.01\(2\)](https://doi.org/10.34021/ve.2021.04.01(2)).
48. Прокопишин О., Пушак Г., Трушкіна Н. Організаційно-економічний механізм управління розвитком кластерних структур в агропромисловому комплексі економічних районів України. *Věda a perspektivy*. 2021. № 7(7). Str. 175-188. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2021-7\(7\)-175-188](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2021-7(7)-175-188).
49. Кошкалда І. В., Прокопишин О. С., Трушкіна Н. В. Концептуальні засади створення інноваційних агрокластерів в умовах сталого розвитку національної економіки. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Сер.: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2022. № 1(25). С. 74-88. DOI: [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2022-1\(25\)-74-88](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2022-1(25)-74-88).

References

1. Pushak, Ya. Ya. (2011). Rozvytok vitchyznianoho APK yak instrument formuvannya prodovolchoi bezpeky derzhavy [The development of the domestic agricultural industry as a tool for the formation of the food security of the state.]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»*. Ser.: Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini – Bulletin of the Lviv Polytechnic National University. Ser.: Management and entrepreneurship in Ukraine, 720, pp. 395-400 [in Ukrainian].
2. Dźwigoł, H., Dźwigoł-Barosz, M., Zhyvko, Z., Miśkiewicz, R., Pushak, H. (2019). Evaluation of the energy security as a component of national security of the country. *Journal of Security and Sustainability*, Vol. 8,

No. 3, pp. 307-317. DOI: [https://doi.org/10.9770/jssi.2019.8.3\(2\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2019.8.3(2)).

3. Kryshchanovych, M.F., Pushak, Ya.Ya., Fleichuk, M.I., Franchuk, V.I. Derzhavna polityka zabezpechennia natsionalnoi bezpeky Ukrainy: osnovni napriamky ta osoblyvosti zdiisnennia [State policy of ensuring national security of Ukraine: main directions and implementation features]. Lviv, Spolom. 418 p. [in Ukrainian].

4. Pushak, Y., Lagodiienko, V., Basiurkina, N., Nemchenko, V., Lagodiienko, N. (2021). Formation the system for assessing the economic security of enterprise in the agricultural sector. *Business: Theory and Practice*, Vol. 22, No. 1, pp. 80-90.

5. Lypch, L. H., Fatenok-Tkachuk, A. O. (2010). Formuvannia stratehii rozvytku zovnishnoekonomichnoi diialnosti mashynobudivnykh pidpriemstv [Formation of a strategy for the development of foreign economic activity of machine-building enterprises]. Lutsk, Volyn National University. Lesya Ukrainka University. 220 p. [in Ukrainian].

6. Shmyhol, N. M., Pavliuk, T. S. (2016). Problemni pytannia rozvytku zovnishnoekonomichnoi diialnosti Ukrainy [Problematic issues of the development of foreign economic activity of Ukraine]. *Prychornomorski ekonomichni studii – Black Sea Economic Studies*, Issue 3, pp. 118-121 [in Ukrainian].

7. Khomenko, T. Yu., Krush, P. V. (2017). Metodychni pidkhody do otsinky efektyvnosti upravlinnia zovnishnoekonomichnoiu diialnistiu [Methodical approaches to the assessment of the effectiveness of management of foreign economic activity]. *Aktualni problemy ekonomiky ta upravlinnia – Actual problems of economy and management*, 11. Retrieved from <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102593> [in Ukrainian].

8. Fomishyna, V. M., Rybchuk, A. V., Zinchenko, V. V. et al. (2017). Suchasni tendentsii mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn i zovnishnoekonomichni zviazky Ukrainy [Modern trends of international economic relations and foreign economic ties of Ukraine]. Kherson, STAR. 340 p. [in Ukrainian].

9. Buhas, V. V., Kazimirova, O. V. (2018). Sutnist, vydy ta osoblyvosti rozvytku zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstv elektroenerhetyky v natsionalnii ekonomitsi Ukrainy [The essence, types and peculiarities of the development of foreign economic activity of electric power enterprises in the national economy of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*, 12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.12.75> [in Ukrainian].

10. Tarasiuk, H. M., Horshkova, L. O. (2018). Pidkhody do vyrishennia problem zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstv Ukrainy [Approaches to solving problems of foreign economic activity of Ukrainian enterprises]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky – Global and national economic problems*, Issue 21, pp. 412-415 [in Ukrainian].

11. Belinska, Ya. V., Koliada, O. V., Nazarov, M. I. et al. (2018). Eksportno-importni operatsii [Export-import operations]. Irpin, SFS University of Ukraine. 254 p. [in Ukrainian].

12. Akymenko, O. Yu. (2019). Teoretychna kontseptualizatsiia zovnishnoekonomichnoi diialnosti yak vahomoho faktoru ekonomichnoi stabilizatsii derzhavy [Theoretical conceptualization of foreign economic activity as an important factor of economic stabilization of the state]. *Prychornomorski ekonomichni studii – Black Sea Economic Studies*, Issue 38-1, pp. 37-42 [in Ukrainian].

13. Didukh, S. M. (2019). Zovnishnoekonomichna diialnist vertykalno intehrovanykh ahropromyslovykh kholdnyhiv v umovakh yevrointehratsii [Foreign economic activity of vertically integrated agro-industrial holdings in the conditions of European integration]. *Zovnishnoekonomichna diialnist Ukrainy v systemi hlobalnykh konkurentnykh vidnosyn: ahroprodovolchyi vymir [Foreign economic activity of Ukraine in the system of global competitive relations: agro-food dimension]*. (pp. 58-67). Odesa, Astropynt [in Ukrainian].

14. Rakhman, M. S., Yevtushenko, V. A., Rudas, D. S. (2020). Zovnishnoekonomichna diialnist Ukrainy z krainamy YeS [Foreign economic activity of Ukraine with EU countries]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, Issue 47, pp. 39-44 [in Ukrainian].

15. Kozak, Yu., Sukach, O., Burlachenko, D. (2020). Zovnishnoekonomichna diialnist pidpriemstva [External economic activity of the enterprise]. Kyiv, CEL [in Ukrainian].

16. Kononov, I. I. (2020). Sutnist zovnishnoekonomichnoi diialnosti yak objekta oblikovoho modeliuвання [The essence of foreign economic activity as an object of accounting modeling]. *Biznes Inform – Business Inform*, 5, pp. 79-86. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-79-86> [in Ukrainian].

17. Smyrnov, I. H., Khilchevska, I. H. (2009). Lohistyka u zovnishnoekonomichnii diialnosti [Logistics in foreign economic activity]. *Rehuliuвання zovnishnoekonomichnoi diialnosti [Regulation of foreign economic activity]*. (pp. 65-150). Kyiv, CEL [in Ukrainian].

18. Kholod, B., Zborovska, O. (2014). Hlobalizatsiia yak faktor vplyvu na protsesy lohistychnoho upravlinnia zovnishnoekonomichnoiu diialnistiu pidpriemstv [Globalization as a factor influencing the processes of logistics management of foreign economic activities of enterprises]. *Yevropeyskyi vektor ekonomichnoho rozvytku – European vector of economic development*, 2(17), pp. 261-270 [in Ukrainian].

19. Banzekulyvakh, Zh. M. (2014). Mezhdunarodnaya logistika [International logistics]. Polotsk, N.p. 124 p. [in Russian].

20. Tiurina, N. M., Hoi, I. V., Babii, I. V. (2015). Lohistyka [Logistics]. Kyiv, CEL. 392 p. [in Ukrainian].

21. Syvak R. B. Hlobalna lohistyka u zabezpechenni staloho rozvytku svitovoho gospodarstva [Global logistics in ensuring sustainable development of the world economy]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Ekonomika i menedzhment – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Ser.: Economics and management*, Issue 13, pp. 26-29 [in Ukrainian].

22. Stetsenko, I. (2016). Do pytannia sutnosti suchasnoi mizhnarodnoi lohistyky [To the question of the essence of modern international logistics]. *Rynok tsinnykh papieriv Ukrainy – Securities market of Ukraine*, 7-8, pp. 53-57 [in Ukrainian].

23. Lebedynska, O. I. (2017). Osoblyvosti mizhnarodnoi lohistyky v umovakh hlobalizatsii [Peculiarities of international logistics in the conditions of globalization]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Ser.: Ekonomichni nauky – Bulletin of Kharkiv National Agrarian University. Ser.: Economic Sciences*, 3, pp. 195-201 [in Ukrainian].

24. Shevchenko, I. V. (2017). Svitovyi dosvid efektyvnoho zdiisnennia lohistychnykh protsesiv na pidpriemstvakh [World experience of effective implementation of logistics processes at enterprises]. *Hlobalni ta natsionalni*

problemy ekonomiky – Global and national economic problems, Issue 16, pp. 520-524 [in Ukrainian].

25. Malashchuk, D. V., Hrynychak, N. A. (2018). Vplyv systemy intehrovanoi mizhnarodnoi lohistyky na formuvannya hlobalnoho lohistychnoho menedzhmentu [The influence of the system of integrated international logistics on the formation of global logistics management]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 13, pp. 22-25 [in Ukrainian].

26. Kozak, Yu. H., Moisieiev, D. S. Sutnist ta osoblyvosti mizhnarodnoi lohistyky [The essence and features of international logistics]. Retrieved from <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/283.pdf> [in Ukrainian].

27. Khmelevskiy, O. V. (2019). Mizhnarodna lohistyka u kliuchovykh trendakh yii rozvytku [International logistics in key trends of its development]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, Issue 38, pp. 61-67. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastuct38-10> [in Ukrainian].

28. Smyrnov, I. H. (2007). Mytna lohistyka: komponentna struktura [Customs logistics: component structure]. *Naukovyi visnyk Volynskoho derzhavnogo universytetu im. Lesi Ukrainky – Scientific Bulletin of the Volyn State University named after Lesya Ukrainka*, 2, pp. 160-168 [in Ukrainian].

29. Ponomarova, N. V., Stoliar, T. V. (2008). Analiz lohistychnoi orhanizatsii protsesu mytnoi pererobky vantazhiv [Analysis of the logistics organization of the process of customs processing of goods]. *Vestnyk KhNADU Herald of the KhNADU*, 41, pp. 119-122 [in Ukrainian].

30. Smyrnov, I. H. (2011). Mytna lohistyka: kartohrafichniy aspekt [Customs logistics : cartographic aspect]. *Chasopys kartohrafii – Journal of cartography*, Issue 1, pp. 168-187. Kyiv. KNU named after T. Shevchenko [in Ukrainian].

31. Huzhevska, L. A. (2011). Mytna lohistyka: sohodennia ta perspektyvy [Customs logistics: present and prospects]. *Upravlinnia proektamy, systemnyi analiz i lohistyka. Tekhnichna seriia – Project management, system analysis and logistics. Technical series*, Issue 8, pp. 34-37 [in Ukrainian].

32. Zaitseva, K. V. (2012). Mytna lohistyka yak peredumova intehratsii Ukrainy u svitovu lohistychnu systemu [Customs logistics as a prerequisite for the integration of Ukraine into the global logistics system]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – Herald of the economy of transport and industry*, 38, pp. 11-12 [in Ukrainian].

33. Jablonskis, A., Petersone, M., Ketners, K. (2019). Insights into the definition of customs logistics. *Intellectual Economics*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/330842477_Insights_into_the_definition_of_customs_logistics.

34. Ostapenko, A. S., Povod, T. M. (2020). Upravlinnia efektyvnistiu ta mytnymy ryzykamy v lohistychnykh protsesakh zovnishnoekonomichnoi diialnosti [Management of efficiency and customs risks in logistics processes of foreign economic activity]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia – Eastern Europe: Economy, Business and Management*, Issue 1(24), pp. 221-228. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.24-33> [in Ukrainian].

35. Yaremenko O. F. Mytna lohistyka: poniattia, funktsii, osoblyvosti [Customs logistics: concepts, functions, features]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho uni-*

versytetu – Bulletin of the Khmelnytskyi National University, Vol. 1, No. 6, pp. 32-36. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-300-6-5> [in Ukrainian].

36. Liashenko, V. I., Osadcha N. V., Trushkina N. V. Instytuttsiini umovy pidvyshchennia efektyvnosti vykorystannia tranzytnoho potentsialu Prydniprovskoho ekonomichnoho raionu [Institutional conditions for increasing the efficiency of using the transit potential of the Dnipro economic district]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Ser.: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Ser.: International economic relations and world economy*, Issue 34, pp. 137-146 [in Ukrainian].

37. Prokopyshyn, O. S. (2020). Rozroblennia prohnoziv eksportno-importnykh operatsii u systemi zovnishnoekonomichnoi diialnosti [Development of forecasts of export-import operations in the system of foreign economic activity]. *Upravlinnia ekonomikoiu: teoriia ta praktyka. Chumachenkivski chytannia – Management of Economy: Theory and Practice. Chumachenko's Annals*, pp. 252-260. Kyiv, IIE of NAS of Ukraine. DOI: <https://doi.org/10.37405/2221-1187.2020.252-260> [in Ukrainian].

38. Osadcha, N. V., Trushkina, N. V. (2021). Henezys poniat «tranzytnyi potentsial rehionu» i «mytnyi rezhym tranzytu» u mizhnarodnii lohistytsi [Genesis of the concepts "transit potential of the region" and "customs regime of transit" in international logistics]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, Issue 52, pp. 9-19. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastuct52-2> [in Ukrainian].

39. Trushkina, N. Lohistychna systema: do pyttannia terminolohii [Logistics system: to the issue of terminology]. *Věda a perspektivy*, 3(10), pp. 84-96. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-3\(10\)-84-96](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-3(10)-84-96) [in Ukrainian].

40. Trushkina, N. V., Serbina, T. V. (2022). Mizhnarodna lohistychna diialnist u strukturi zovnishnoi torhivli Ukrainy: bariery, zahrozy ta vyklyky [International logistics activity in the structure of foreign trade of Ukraine: barriers, threats and challenges]. *Moderni aspekty vědy: XX. Dil mezinárodní kolektivní monografie. Česká republika, Jesenice: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Str. 611-623* [in Ukrainian].

41. Trushkina, N. (2022). Conceptual approaches to determining the economic essence of the logistics system category. *Theoretical Foundations in Economics and Management*: (pp. 107-115). Collective monograph. Boston, Primedia eLaunch. DOI: <https://doi.org/10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.2.3.2>.

42. Trushkina, N., Serbina, T. (2022). Mizhnarodna lohistyka u systemi zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstva [International logistics in the system of foreign economic activity of the enterprise]. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*, Vol. 1, No. 3, pp. 101-114. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isj-mef.20220103.7> [in Ukrainian].

43. Hnatyshyn, L. B., Trushkina, N. V. (2021). Tsyfrova transformatsiia systemy upravlinnia lohistychnoi diialnistiu ahrarnykh pidpriemstv [Digital transformation of the logistics management system of agrarian enterprises]. *Biznes Inform – Business Inform*, 12, pp. 98-107. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-12-98-107> [in Ukrainian].

44. Hnatyshyn, L., Prokopyshyn, O., Trushkina, N. (2022). Transformation of marketing activity of agricultural enterprises in the digital economy: theoretical aspects. *Dig-*

italization and Information Society. Selected Issues: monograph 53 / Edited by A. Ostenda, T. Nestorenko. (pp. 361-372). Katowice, Publishing House of University of Technology.

45. Trushkina, N., Prokopyshyn, O., Dranus, L. (2022). Customer relationship management in the system of logistics administration at agricultural enterprises. *Security management of the XXI century: national and geopolitical aspects*: collective monograph. Iss. 4 / in edition D. Diachkov; Poltava State Agrarian University. (pp. 190-196). Prague, Eastern European Center of the Fundamental Researchers, Nemoros s.r.o.

46. Trushkina, N., Dzwigol, H., Kwilinski, A. (2021). Cluster Model of Organizing Logistics in the Region (on the Example of the Economic District "Podillya"). *Journal of European Economy*, Vol. 20, No. 1, pp. 127-145. DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2021.01.127>.

47. Liashenko, V., Ivanov, S., Trushkina, N. (2021). A Conceptual Approach to Forming a Transport and Logistics Cluster as a Component of the Region's Innovative Infrastructure (on the Example of Prydniprovsky Economic Region of Ukraine). *Virtual Economics*, Vol. 4, No. 1, pp. 19-53. DOI: [https://doi.org/10.34021/ve.2021.04.01\(2\)](https://doi.org/10.34021/ve.2021.04.01(2)).

48. Prokopyshyn, O., Pushak, H., Trushkina, N. (2021). Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm upravlinnia rozvytkom klasternykh struktur v ahropromyslovomu kompleksu ekonomichnykh raioniv Ukrainy [Organizational and economic mechanism of managing the development of cluster structures in the agro-industrial complex of economic regions of Ukraine]. *Věda a perspektivy*, 7(7), pp. 175-188. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2021-7\(7\)-175-188](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2021-7(7)-175-188) [in Ukrainian].

49. Koshkalda, I. V., Prokopyshyn, O. S., Trushkina, N. V. (2022). Kontseptualni zasady stvorennia innovatsiinykh ahroklasteriv v umovakh staloho rozvytku natsionalnoi ekonomiky [Conceptual principles of creation of innovative agroclusters in conditions of sustainable development of the national economy]. *Naukovyi visnyk Ivano-Frankivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu nafty i hazu. Ser.: Ekonomika ta upravlinnia v naftovii i hazovii promyslovosti – Scientific Bulletin of the Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas. Ser.: Economics and Management in the Oil and Gas Industry*, 1(25), pp. 74-88. DOI: [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2022-1\(25\)-74-88](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2022-1(25)-74-88) [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.05.2022

Формат цитування:

Прокопишин О. С., Трушкіна Н. В., Сербіна Т. В. Щодо організації зовнішньоекономічної логістичної діяльності аграрних підприємств в умовах війни. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1 (42). С. 209-217. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).209-217](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).209-217)

Prokopyshyn O. S., Trushkina, N. V., Serbina, T. V. (2022). Regarding the Organization of Foreign Economic Logistics Activities of Agrarian Enterprises in the Conditions of War. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 1 (42), pp. 209-217. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).209-217](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).209-217)